

Fader Smink eller den falska ödmjukheten : Moralisk sanning i diktens dräkt...

N. N-n,

59 C Br. Fader Smink

National Library
of Sweden

Roman
Fv.
(Br)
5

1880

"FADER SMINK"

ELLER

DEN FALSKA ÖDMJUKHETEN.

MORALISK SANNING

I

DIKTENS DRÄGT,

FRAMSTÄLD

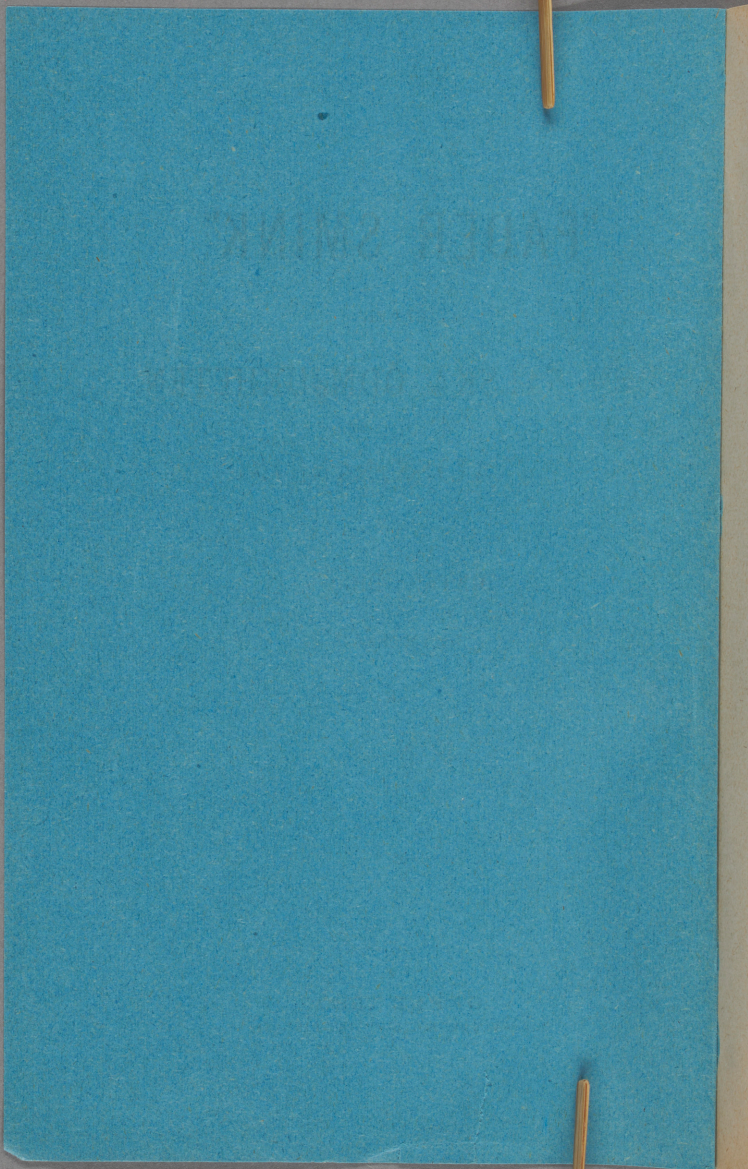
AF

N. N—N.

❖

REQUIRERAS HOS A. L. PETRINI.
GEFLE. NORRA SLOTTSGATAN 20.

Pris: 35 öre.

"FADER SMINK"

ELLER

DEN FALSKA ÖDMJUKHETEN.

MORALISK SANNING

I

DIKTENS DRÄGT,

FRÄMSTÄLD

AF

N. N—N.

✱

GEFLE 1880.

BOKTRYCKERI-BOLAGET GESTRIKLAND.

FADER SMINK

First time from London of the 18th century
The paper on which this book is written
is of a quality which is not to be
found elsewhere. It is a paper of
the highest quality and is of a
color which is not to be found
elsewhere. It is a paper of the
highest quality and is of a color
which is not to be found elsewhere.

The paper on which this book is written
is of a quality which is not to be
found elsewhere. It is a paper of
the highest quality and is of a
color which is not to be found
elsewhere. It is a paper of the
highest quality and is of a color
which is not to be found elsewhere.

The paper on which this book is written
is of a quality which is not to be
found elsewhere. It is a paper of
the highest quality and is of a
color which is not to be found
elsewhere. It is a paper of the
highest quality and is of a color
which is not to be found elsewhere.

The paper on which this book is written
is of a quality which is not to be
found elsewhere. It is a paper of
the highest quality and is of a
color which is not to be found
elsewhere. It is a paper of the
highest quality and is of a color
which is not to be found elsewhere.

"Fader Smink."

I.

Straxt utom norra tullen af den lilla staden Ö—g ligger, till höger om vägen, en liten vacker löfdunge af blandade trädslag. Stället får i dagligt tal heta »lilla skogen». Under sommaren är det en ganska angenäm plats, der små sällskap bruka förlusta sig, njuta af naturens skönhet och förtära medförda matförråd.

En söndagseftermiddag hade ett sällskap af sex personer här tagit plats. Vid foten af en stor, lummig ek hade de plaserat tvenne korgar, hvilka innehöllo materialier till det blifvande »kallet i det gröna». De tycktes vänta på någon, ty deras blickar vändes esomoftast mot vägen och tullen.

»Nu kommer han», ropade slutligen en af dem; en ung flicka af ett godmodigt och mildt utseende.

Den omtalade nalkas, bärande ännu en korg på armen. Han var en man, hvars hela utseende vittnade om en ytterlig tillgjordhet. Han bär hufvudet lutadt, ryggen krökt och ansigtet är liksom öfverdraget med ett stående leende. Framkommen sätter han korgen från sig, torkar sig i pannan, suckar och säger: »ack, hvad meniskan ändock är för en usel varelse! I allt inblandar sig det egna jaget. Vetén I, vänner,

nyss mötte jag en fattig stackare, och gaf honom en tjugofemöring. Men, tron I icke, att, fastän det var ju ingenting, inte värdt *tack* en gång, likväl hade jag icke hunnit göra't förrän det sade i mig: 'nu gjorde du väl; det der var en god gerning'. Ja, vänner, så är det med oss. I allt blandar sig synden. O, må vi ta oss till vara för det egna jaget. Gud hjelpe oss!» Och en ny suck prässas fram ur det »ödmjuka» bröstet.

Hans åhörare se nedslagna ut. Endast en ibland dem, en tjugoårig flicka, synes intet intryck taga af den ödmjuka mannens förmaningar. Hon tar den förutnämnda flickan under armen, och på något afstånd sätta de sig vid en hasselbuske, som rikt gaf skugga och skydd mot solens strålar.

»Ack», hviskade den, som lätit sig leda, »hör du Lotta, den som vore så from och ödmjuk, som Smink är. Han vill icke nån'sin lysa med hvad han gör, och likväl träffa vi honom ingen gång, utan att han gjort något barmhertighetsverk: hjälpt någon fattig eller sjuk.

»Och», invände Lotta, skarpt: »ingen gång slippa vi höra talas om det heller».

»Hvad säger du?» ropade Anna förebrående, »icke talar han om det för annat, än» . . .

»att låta oss veta, hvad godt han gör; det är saken» ifylde Lotta.

»Du är elak, Lotta!»

»Jag *hatar* falskhet. Är *det* elakhet, då vill jag vara elak».

»Men, kära Lotta lilla», varnar Anna, »du är förfärlig i ditt högmod. (Förlåt att jag säger rent ut!) Alla våra vänner tycka det är synd om dig, ty de veta att högmod går före fall. Nog vet du att Smink är den bäste kristen i hela vår församling. Alla blicka också upp till honom som till en fader i Kristus. Ensamt du är färdig att fördöma honom. Ser du då bättre än alla vi andre tillsammans? Huru tror du sådant öfvermod skall sluta? Det går icke väl i längden».

»Är det högmod att säga ut sanningen och tala som man tänker, då vill jag vara högmodig. Jag kan icke tåla Sminks ideliga jämeriader och himlande. Är han så jämmerlig, som det låter till, så gjorde han klokt i att jämra sig inför *Gud*. Han kan hjälpa honom, det kunna icke vi. Men hans jämmer går endast ut på att slå oss eller få oss till att skryta med hans fromhet. Af mig får han dock inga »smörgåsar» af den sorten, om han än svälter ihjäl i brist på beröm. Och icke är jag ensam i mitt omdöme om Smink. Sjelfva pastor Petri har nog liknande tankar om honom. Är han en »fader», inte är jag hans barn. Der fins ej större likhet mellan honom och mig, än en orm är lik en dufva».

»Skulle du vara dufvan då?» frågade Anna.

»Det är detsamma hvad jag är, men lik Smink är jag icke, ej heller blir jag det».

»Och Smink liknar du vid en orm?»

»Tyd min liknelse huru du helst vill; låt mig blott slippa anse Smink som en fader i Kristus».

»Kära Lotta», ropade Anna, blek, »du är alldeles förfärlig. Det är då väl att ingen annan än jag hör, hvad du säger».

»Jo, jag har också hört det», afbröt nu en manlig röst bakom busken. Flickorna foro förskräckta upp från sin plats, och deras förlägenhet blef ännu större, då de i den, som talat, igenkände deras nyssnämnde pastor.

Denne helsade vänligt de båda flickorna, i det han sade: »jag brukar aldrig lyssna på andras samtal, dem ovetande, men innan I kommen hit låg jag här bakom busken med min bibel till sällskap. Jag kunde således ej hjälpa att jag blef en åhörare af edert lifliga samtal.

De båda ertappade »synderskorna» repade mod medan pastor Petri talade. Hans allvarligt vänliga ton och öppna ansigte ingaf alltid förtroende. — På något afstånd hade Smink omkring sig de öfriga fyra medlemmarne af det lilla sällskapet: två unga män, Sminks hustru och en annan hustru, hvars man icke hade sinne för sådant sällskap. Den sistnämnda qvinnan var sysselsatt med att iordningställa kaffe med tillbehör. Under tiden ordade Smink på sitt svulstiga sätt och blef afhörd med odelad uppmärksamhet.

De båda flickorna, Lotta och Anna, kommo naturligtvis ej i gång med att fortsätta det så oväntadt och öfverraskande afbrutna samtalet. Isynnerhet Lotta bäfvade vid tanken på att pastorn hört hennes skarpa uttryck om Smink. Petri småskrattade i det han sade: »nä, I hadn säkerligen icke hunnit till punkt med edert samtal,

då jag så oförsynt afbröt det. Jag ångrar nu nästan derpå, emedan jag gerna velat höra mera. Det ämne, I hadn på tal, har äfven sysselsatt mig».

»Hvad», ropade Anna, »har pastorn också sysselsättning med att utstudera Smink?» Det låg något spetsigt i Annas ton.

»Ånej», svarade denne. »Smink lärde jag ganska lätt att känna, och vet hvem han är».

»Kanske pastorn har samma tankar om honom som Lotta har? Det vore förskräckligt».

»Det är aldrig förskräckligt, att känna en människa rätt, och, när man känner den, så tänker man om den derefter. Det är vida farligare att bedraga sig på människor. — Detta är nu sagt om *saken*, icke med hänsyn till Smink, eller till Lottas tankar om honom. Mina tankar om Smink har jag icke uttalat». — Petri kastade härvid en något skälmsk blick på Lotta, hvilken blick ingaf henne litet mera mod.

Anna smålog. Hon lyfte fingret hotande emot Petri och sade: »Jag hör nog att det lutar åt samma håll».

»Drag inga slutsatser i förtid», genmälde Petri. »Gissa icke till mina tankar. Men låt oss fortsätta samtalet; icke om Smink, men om ödmjukhet och högmod; ty detta var dock edert egentliga ämne. Säg mig» . . .

»Ånej, se pastor Petri», afbröt nu en gnällande stämma, »det var då alltför förinnerligt roligt att få se pastorn härute nu hos oss, ringa och obetydliga stackare». Och under upprepade

bugningar framträdde Smink med hatten i hand. »Det skall jag då säga var den mäst öfverraskande kära öfverraskning, som kunde hända oss. Mätte nu bara Högfeldtan ha kokat godt kaffe. Jag tänker vår kära pastor inte försmår, att dricka en kopp med oss i vårt tarfliga lag. Ja, för resten! Synd att klaga! Vi ha inte förtjent det goda Gud ge'r oss. Vet pastorn, jag tänker så ofta på att Gud icke handlar med oss, fattige syndare, efter vår förtjenst. Om han skulle göra det, så . . . men se det gör han inte den nådige Guden. Han handlar med oss i nåd; ja, i *stor* nåd. Men ack, jag — usling — ställer mig till att prata om sådant för pastorn; han begriper detder tusen gånger bättre än jag, okunniga varelse. Jag vet intet, icke ett grand, inte mer än att jag är en fattig syndare, frälst af nåd. Ja, af nåd fick det gå. Förlåt mig, herr pastor! Var så god och stig fram till anrättningen! Den är inte fin, men, som jag sade, det är mera än jag, ovärdige, har förtjent. Åh, så roligt! Jag skulle just gå och hemta flickorna till kaffet och så sitter vår goda pastor der. — Det är då i alla fall märkvärdigt, (det har jag också mycket tänkt på, vet pastorn) att Gud kan ha tålmod med en sådan som jag. När jag ser på mig sjelf . . . ja, jag vet inte hvad jag skulle säga. Men det är då säkert att Gud icke handlar med oss efter förtjenst. Se — nu predikar jag igen, min stackare. Var så god, var så god, herr pastor, låt det inte kallna». Och nu begaf Smink sig i väg, med hatten fortfarande i hand. Teg

tills han hann fram emot platsen der det öfriga sällskapet var. Der började ordsvallet igen. »Se du mor, vi ha hittat vår snälla pastor här ute. (Söta Högfeldta, kaffet är väl godt? pastorn skall dricka med oss). Ack, det var ju förfasligt kärt att få se pastorn här. Nu govänner ska' vi ödmjuka oss inför den gode Guden, och så dricka vi vårt kaffe i hans tjenares sällskap. Ja, Gud välsigne pastorn för alla de välsignade lärdomar, som han gett oss. Men det är för märkvärdigt hvad det biter litet på en stackare. (Åh seså, pastor, sätt inte från sig koppen; drick en tår till. Slå i åt pastorn, du mor!) Jag skall bara tala om hur det hände sig, då jag gick hit i dag . . . Ja, det är för eländigt hvad vi ändå äro usla, så mycket Guds goda ord vi än få höra . . . Se, det var så, att jag mötte en fattig stackare» . . .

Lotta stötte Anna i sidan, hviskande: »hör du nu, Anna, nu kommer den fattiga tolfskillingen så 'ödmjukt' fram igen».

Anna rodnade, men teg.

Lotta fotsatte: »det är 'fadren i Kristo', som håller föreläsning öfver det egna jaget. 'Jaget' är också med både i andemening och i ord. Nog håller han sig till texten åtminstone».

»Tig då, ditt elaka stycke!» ropade Anna halft misslynt.

»Är han icke ödmjuk?» fortsatte Lotta. »Se hvilka upphöjda ögon och hör hvilka söta ord, som flöda ur honom. Pastorn är säkert förtjust. Han gäspade nyss».

»Tyst då, Lotta!» sade Anna otåligt, »låt oss höra hvad han säger».

»Kära du», invände den eldiga Lotta, »detder kunna vi ju förut. Det är inte en timma se'n jag hörde hela tjugufemöringens äckliga historia. Men — kanske den nu växt till en krona? Det kunde vara skäl i att höra efter».

»Fy Lotta! att du inte skäms!» och i det Anna sade detta, skuffade hon till Lottas arm med den påföljd att en god del af kaffet öfvergjöt Lottas nystärkta sommarklädning. Dervid stannade fader Smink i sin historia och ropade: »Ack, de unga, de unga, hvad lek och flärd följer dem! Det behöfs verkligen en så allvarlig predikant, som den gode öfverherden nu i sin stora nåd har sändt oss».

Pastorn skrattade. »Att den ena flickan råkade stöta ut den andras kaffe, är väl just ingenting att hålla någon straffpredikan för», sade han.

»Jaså, jaså», sade Smink, »ja, se pastor, jag begriper så lite; men jag vill vandra i stillhet och ödmjukhet».

»Flickorna kunna nog vara lika ödmjuka och stilla inför Gud, fast de spilde ut en kopp kaffe», återtog pastorn, ännu skrattande. Han tillade: »ödmjukhet är en dygd, som har sin plats i hjertat, der den finnes. Den sitter icke i utvärtes äthäfvor».

»Så tänker jag också», inföll Lotta, som nu aftorkat sin klädning. Hon kände att pastorns ord gafvo genklang i hennes inre och hon kände sig lycklig deraf.

»Ja visst, ja visst», inföll Smink, »men se, jag tänker så, att man skall vara ödmjuk i hela sitt beteende, för det är ändå endast derigenom man kommer fram i världen.»

Pastorn småskrattade och sade: »det har vännen Smink nog rätt uti att man genom en ödmjuk, eller, med andra ord: en slät och söt yta kommer bäst *fram i världen*; ty det är nu en gång så, som ordspråket säger: »den, som säger sanningen, får icke låna hus». Men för min del har jag ändå valt att tala ut min hjertans mening och mina tankar, der det är af nöden och på sin plats; jag må komma fram eller tillbaka. Det framsteg, som vinnes genom kryperi, kan aldrig blifva mitt; jag vill icke ha det.»

Lotta hviskar till Anna: »hvad tycker du om det der?»

Anna svarade: »jag förstår inte riktigt hvad pastorn menar med kryperi. Vill han påstå att Smink är en skrymtare?»

»Icke har han sagt det ännu, men nog ville han säga det, det tror jag, om det annars vore, som han sade, på sin plats», svarade Lotta.

»Det vore fasligt! Kan pastorn så misstaga sig på den snälla mannen?»

»Åh han misstär sig icke så lätt. Hans skarpa blick ser längre än till tänderna i folk.»

»Det vill säga, du tror, att Smink är en hycklare?»

»Ja visst, jag har aldrig trott annat», svarade Lotta med bestämdhet.

»Är du alldeles vild, kära Lotta? Jag blir

rädd för dig», utropade Anna. »En man som har hela församlingens förtroende och som ständigt »går omkring och gör väl emot alla», alldeles som det säges om Frälsaren sjelf. Om han icke gjorde så mycket godt mot fattiga, sjuka, nödlidande m. fl., så skulle jag icke så skarpt motsäga, men nu »följa hans gerningar honom efter», som det heter i Uppenbarelseboken.»

»Har du sett honom göra något?»

»Sett? Hm, det minns jag inte. Jo, det var sannt, en gång då vi voro på kaffebjudning hos Petterssons på Larmgatan. Der kom in en fattig qvinna, som tiggde. Och — tänk du! — Smink han gaf henne en hel femtioöring. Jo-jo- men nog gör han godt alltid.»

»Der voro väl många, som sågo det?» frågade Lotta.

»Många, som såg det?» ropade Anna förnärnad. »Tror du att jag narras? Der var för resten öfver tjugo, som sågo det, och pastorn med var der. Behöfver du vittnen, så nog finnas de.»

»Jaså, tjugo och pastorn med. Han var så god som tjugo till, han ensam. Jo-jo, Smink vet på hvilken sida smörgåsen har smöret. Men se, känner jag pastor Petri rätt, så låter han icke lura sig så lätt», svarade Lotta helt lugnt.

Den förvånade Anna såg ifrigt på Lotta och utbrast: »jag begriper inte ett dugg af hvad du säger, Lotta. Är du från vettet? Lura pastorn, säger du. Tror du det var hans femtioöring, som Smink gaf bort, eller hvad i all verlden menar du?»

Lotta kunde icke styra skrattmusklerna. Hon sprang upp, slog Anna med flata handen i ryggen, ropande: »du är dum, Anna! Och bäst vore det kanhända, om jag vore så med.» Hon sprang bort till deras vän, busken, der de öfverraskats af pastorn. Anna följde långsamt efter, mumlande: »hvad menar hon?»

II.

Pastorns sista ord tycktes hafva en förunderlig verkan på Smink. Han tystnade och drack sitt kaffe i långa allvarsamma klunkar. Petri samtalade med de begge ynglingarne om de faror, frestelser och försåt, som i så många olika former ligga i ungdomens väg. De voro handverkare båda dessa unga män. Vi vilja kalla dem vid deras dopnamn. Rudolf var snickare, August urmakare. Begge hade de genomgått de lägre klasserna i elementarskolan, men, i brist af medel dertill, hade ingendera kunnat »ta studenten». I skolan hade de varit kamrater och oafbruten vänskap deras trogne följeslagare. Till lynne voro de stort olika, ungefär som våra bekanta: Lotten och Anna. Rudolf liknade Lotta. Han var eldig; stundom häftig, men bestämd, sanningskär, sägande rent ut sin mening, om det ock gälde lifvet. August var mera lugn, hade icke så snabb tankegång; var undfallande och tålmodig. Men ärlig, som guld, var äfven han. Hans sätt liknade alldeles Annas. Ynglingarne bodde hos Smink.

De hade ett rum gemensamt och voro inackorderade på vecka för mat, tvätt, logi och städning. — De båda flickorna voro kusiner, döttrar af Sminks hustrus syskon. Lotta af en hennes bror, Anna af en syster till fru Smink. Alla i hela detta sällskap tillhörde en s. k. »separatistförsamling» i staden, och Petri var denna församlings »pastor».

Smink har redan presenterat sig sjelf för läsaren, hvad hans karaktär beträffade. Till yrket var han timmerman, och framstående nog i sitt fack att kallas »byggmästare». Han egde ett litet hus i kanten af staden. Anna har omtalat huru hans aktier i allmänhet stodo inom den lilla församlingen, hvad anseende och förtroende beträffa. Han ansågs äga en djupt allvarlig kristendom, hvarför han ock kallades en »fader i Kristo», och fick i dagligt tal heta »fader Smink», ehuru hans ålder endast var femtiofem år. Man hade vant sig vid, att, till och med i sina enskilda angelägenheter, inhemta råd hos honom, och i församlingen hade ännu aldrig något beslut fattats, som icke han lagt sitt ja till. Så hade det varit hittills. Det fanns ingen, som någonsin tviflat på Sminks sanna andlighet, ända tills Lotten kommit till staden. Hon hade för fem månader sedan bosatt sig der. Hon hade en skola för fruntimmers-klädsömnad, och hennes kusin, Anna, var för närvarande en af hennes elever. Då Lotta ditflyttade från en större stad, der hon tillhört en liknande församling, hade Ö—gs separatister ingen ledare eller pastor. En gammal

man, som i allt låtit sig leda af »Fader Smink», hade varit föreståndare, men affidit nyss före Lottas inflyttning. En månad derefter anlände pastor Petri, som sålunda endast fyra månader varit der. Smink hade längesedan fått erfara att Petri helst höll i församlingsrodret sjelf, och, eftersom den rikt begåfvade unga pastorn blef känd med församlingens medlemmar och de med honom, växte sympatierna för den energiske och kraftige predikanten. Liksom den affidne pastorn och Smink liknat hvarandra, som ett par bär, så kunde ingen undslippa att se det Petri var i allt en lefvande kontrast till hela »fader Smink», och kanske kände Smink sjelf alra kraftigast att förhållandet var så. Emellertid fördubblade han sina ansträngningar, »ödmjukade sig» öfvermåttan och sökte genom den mäst ifriga inställsamhet vinna pastor Petris vänskap, aktning och förtroende. Hittills hade det dock ständigt gått »repslagarevägen» för Smink i detta hänseende. Petri var och förblef afmätt vänlig, men ingenting vidare. Den unge mannen älskade alla, men var nog klok att icke lägga sig i skötet på någon. I sällskapslifvet hörde och såg han mera än han talade. Men var dock gladlynt, munter och stundom skämtsam. Dock såg och kände han sig före, innan han i ett sällskap deltog i något »glam», beteende sig med visdom, eftersom de omgifvande kunde tåla och fördraga. Helst talade han i allvarliga och gägneliga ämnen, och, var det fråga om att försvara en sanning, så stod han orubb- lig, som en pelare af jern, och nästan lika lugn

som den. Då de fleste af församlingsmedlemmarne hade danats i öfverensstämmelse med den hädangångne pastorns och hans högra hands, Sminks, sätt och manér, så kände en karaktär, som Petri, föga själsfrändskap med dem, hvarföre en, som i väsende och anda stack af emot de öfriga, såsom t. ex. Lotta gjorde, var för honom som en oas i öknen. Rudolf hade han först i dag lärt något närmare känna, men fann genast intresse för honom, samt bjöd honom besöka sig i hemmet.

III.

I ett rum, rymligt nog att kallas sal, sutto sju unga flickor ikring ett stort bord, placeradt midt på golfvet, alla sju sysselsatta med fruntimmers-kläd-sömnad. Bland rasslet af saxar, som klippte sönder tygbitarne, nålar och tråd, som passerade genom andra sådana, hördes lifligt samtal och friska skrattsalvor.

»Nå», frågade en, hvars hela ansigte utvisade allt utom bekymmer, »hvar höll du till, Anna, hela långa söndagseftermiddagen i går? Jag såg icke en skymt af din blommiga kjol ens, ännu mindre fröken sjelf?»

»Det måste man väl veta, hvar hon var», svarade en liten näbbig jänta, något spetsigt. »Naturligtvis i läsarekyrkan, der hon brukar vara.»

»Hon satt väl för all del icke der emellan »bö-
nerna», såvida hon icke var inneläst», svarade den första. »Eller kanske I fån »sitta efter» stundom, der liksom i skolan? Hvasa?»

»Anna teg. Hon var van vid ett dylikt måndags-förhör, och viste att tystnad var bästa sättet att förkorta pinan, liksom hon viste att de gladlynta sykamraterna icke hade någon djupare mening med sitt skämt.

En tredje tog till orda: »jag skall tala om för Er något nytt, (och I fån gerna skratta åt mig) jag var också i deras kapell i går afton.»

»Ha-ha-ha-ha», skrattade n:o 1, »*du!* den galnaste ibland oss alla. Ja, du kan gerna gå dit. Dig biter ändå intet godt på.»

Nu var det Annas tur och tid att falla in: »jaså», sade hon, »du, Lovisa, anser att det är *godt*, hvad som predikas i vårt kapell?»

»Sade jag godt? Ja, jag gjorde visst det. Nåja! en karl står vid sitt ord. Visst skall det väl vara godt, vet jag.»

»Hvarför går icke du dit då?» frågade Anna.

»Seså, seså, Anna! tyckte du nu att der rann vatten till din omvändelseqvarn? Kom inte hit! Försök inte med mig! Kan icke Gud omvända mig, inte kan du görat», svarade Lovisa. Hon försökte att se glad ut, men det ville icke riktigt gå för sig.

Anna vände sig till den, som varit i kapellet, och frågade: »hvad tyckte du om pastor Petri?»

»Pastor Petri!? Det är en vacker karl. Honom kan hvem som helst tycka om», svarade denna.

Alla skrattade utom Anna. Hon rodnade starkt, i det hon sade: jag uttryckte mig dumt . . .

»Som vanligt, säg», inföll näbbgäddan. »Läsare skola vara dumma, annars vore de icke läsare.»

Utan att svara på anfallet, fortsatte Anna: »jag borde ha' frågat: hvad tyckte du om predikan?»

»Jo», svarade den tillfrågade, »utan skämt sagdt: det var den märkvärdigaste predikan jag hört. Det var annat än den gamle tafsen, som stod der och mjelade förut. Det bästa han gjorde var att han dog. Gud välsigne honom!»

»Pass på om inte du blir läzerska, Therese», inföll Lovisa. »Nåväl, om du blir det först, så skall jag komma efter.»

»*I dag* är den behagliga tiden», vågade Anna infalla.

»Tyst Anna med dina predikningar!» ropade Lovisa, och stampade i golfvet. »Jag tål inte att du gör dig till. Du är slägt till Smink, den gamle falske hycklaren. Tacka vill jag vår mam-säll Lotta! (men — hvad är det med henne i dag? Sähärdags brukar hon alltid vara här!?) På henne kan man se och känna hvad hon går för. Icke såder mesig som Smink och du. Hon är ärlig och uppriktig, säger ut sin mening och dermed punkt. Sådana menniskor kan man ha'. Hon handlar också som en kristen skall handla.

»Jag är mera slägt med henne än med Smink», invände Anna, mildt småleende. »Men hvad har fader Smink gjort, efter han så alldeles står i onåd hos dig?»

»Gjort?» sade Lovisa — »Åh, blind höna finner också ett korn. I läsare tron att en annan in-

genting kan begripa. Är det kanske kristligt att banna en fattig stackare, som beder om en skärf i sin nöd. Jag har väl också läst bibeln. »Gif honom som af dig bedes», står det der. Om man nu ingenting ger, så kan man väl låta bli att banna eller snäsa den fattige. Han är nog olycklig ändå.

»Har Smink gjort så?» frågade Anna, helt häpen.

»Jo-jo-men! senast i går eftermiddag», svarade näbban. »Både Lovisa och jag sågo och hörde det, och många flera till.»

»Ja», sade Lovisa, »han kom med en korg på armen; skulle visst ut i lilla skogen. Då mötte han en fattig stackare, just som vi gingo förbi. Denne bad honom om en slant. Jo — vackert, det fick han! Smink öste ut ovett öfver honom, så att det haglade om öronen.»

»Hvad sade han då?» frågade Anna, som ännu hoppades att flickorna misstagit sig, och att Smink endast förmanat honom.

»Hvad sade han?» upprepade Lovisa, »icke kan jag komma ihåg hvad han sade. Munnen gick, som vanligt, utan hejd. Men han kallade honom lathund, drummel m. m. och sade att han skulle be' polisen ta' honom, om han vågade bettla. Christin der («näbban») gaf honom en slant sedan. Jag hade inte ett öre. Om jag icke känt mannen, skulle jag kanske trott att Smink hade rätt. Men det var den, som Smink processade med i fjol och tog från honom både stuga och täppa. Fastän orätt var det; hade nog inte gått

heller, om icke Smink narrat gumman derute att vittna, som hon gjorde. Stackars gumman! hon fick dyrt plikta för det, hon! Hvad var det hon het igen, Therese? dender, du vet, som pastor Petri var hos på det sista. Hon dog för sex veckor sedan.»

»Salgrenskan», svarade Therese.

»Ja, just hon», återtog Lovisa. »Min moster bor i samma hus, der hon dog. Gumman låg i ett och ett halft dygn och ropade, då ingen var inne: »Smink narrade mig, Smink narrade mig. Ack jag arma människa! O Jesus hjälp mig!» (Se, det hördes in till moster genom den tunna väggen. Det var riktigt hemskt att höra, sade moster.»)

Anna blef nästan andlös. Blek satt hon der, som den hvita domestik, hon just arbetade på. »Var pastor Petri der?» frågade hon med darrande röst.

»Ja», svarade Lovisa, »och gumman lär' ha sagt alltsammans för honom; sedan fick hon lugn.»

»Åh, det var förskräckligt», utbrast Anna.

»Var det förskräckligt att gumman fick lugn?» frågade näbban. »Om hon inte var en läderska, så kunde hon väl ändå få dö i frid, eller hur?»

»Du missförstår mig, snälla Christin», sade Anna, mildt. »Jag mente att hela historien var förskräcklig.» För sig sjelf tillade hon: »tänk om Lotta har rätt i sina tankar om morbror.»

Det knackade på dörren.

»Stig in!» ropade nästan alla på en gång.

Dörren öppnades och pastor Petri visade sig

på tröskeln. »Godmorgon mina vänner», sade han. »Är fröken Sivers hemma? Se, der är ju en, som jag känner. Tack för sällskapet i går, snälla Anna! Hvad Anna är blek; mår hon illa?» frågade han med deltagande.

»Ånej, ingenting farligt. Är jag blek?» frågade Anna, hvilken nu hastigt blef röd som en pion.

»Nej icke *nu*,» svarade pastorn leende. »Men jag glömde ju få svar på min fråga: är eder mästarinna icke hemma?»

»Jo», svarade Anna, »men hon har icke kommit ned ännu i dag. Vi undra... se, der är hon.»

Lotta inträdde och blef helt förlägen vid att se Petri i verkstaden så tidigt en måndagsmorgon. Han helsade: godmorgon fröken Lotta! Tack för sällskapet i går! Det kan ej annat än förundra Lotta att jag så tidigt går på visit. Men jag har sjelf haft besök ännu tidigare på morgonen, och blef genom det föranledd att gå hit. Önskade att få tala med Lotta något särskildt. Anna kan, eller till och med *bör* vara med.

De båda kusinerna förundrade sig och tänkte: »detder är säkert en efterdyning från vårt samtal i går vid busken. Fastän pastorn icke egentligen klandrade oss då, så vill han nog nu ge en extra förmaning. Lotta var synnerligen fruktande, som uttryckt sig så skarpt om fader Smink. Hennes boningsrum var beläget en trappa högre upp och hon inbjöd pastorn dit. Anna följde med.

»Det var en hyggelig karl dender »pastorn»,

som de kantänka kalla honom. Sådana »pastorer» hade de väl i Jerusalem, kan jag tro. Derför gick det, som det gick», sade Lovisa, sedan de gått. »Inte får dender bära någon prestkrage; inte kappa heller. I alla fall, kalla honom hvad man vill, så tyckte jag ej illa om karlen. Han hade ett aldeles utmärkt sätt.»

»Och du skulle höra huru han kan predika», inföll Therese. Det är sanning, att dit går jag oftare. Det var första gången i går, men jag satt der och lofvade att det icke skulle bli den sista.»

»Gret du duktigt?» frågade näbban.

»Det rör' dig icke, Christin! Föröfrigt skäms jag icke för att erkänna att han tog ut tårar ur ögonen på mig; mig och många andra, som dock inte höra till läsareförsamlingen.»

»Ha-ha-ha», skrattade Lovisa, I ska' få se att Therese snart är läserska. Ja, kör till du! mitt löfte håller jag: går du före, så kommer jag efter.»

En ny röst sade: »men, säg mig du, Lovisa, hvarför skulle icke Petri kunna få heta pastor såväl som deder, som stå i stora kyrkan om söndagarna och läsa i ett papper i stället för att predika. Jag tycker att den, som kan sitt utan till, måtte vara lärdare än de äro.»

»Det har du rätt i, Thilda», försäkrade Therese. »Jag undrar om vår frälsare eller apostlarne hade uppskrifvit det, som de predikade. Detder skriftsättet ha' de bestämt fått ta' till för det de ingen riktig anda ha', eller — hvad tror

du Lovisa? Inte kan hvarken kyrkoherden eller komministern vara några riktiga »Kristi tjenare», (som de kalla sig) om de än äro aldrig så lärda? Sitta och dricka toddy och spela knack med slagtar' Rasmusson och rådman Gröndal och andra sådana halfva lördagsnatten, och så predika för fattigt folk på söndagen sådant, som de aldrig sjelfve rätta sig efter. Inte kan slikt vara rätt? Sådant hör man icke om pastor Petri. Han lever nog, som han lär'.»

»Detder begripa vi inte», sade Lovisa undvikande.

»Begripa!» inföll näbban, hvasst. »Det måste man väl begripa, att prester, som svära, supa och spela kort icke äro som de skulle vara. De predika ju och fördöma sig sjelfva hvarenda gång. De tro naturligtvis inte sjelfva, hvad de lära, annars lefde de väl efter det. Nu predika de bestämt bara för sitt uppehälle skull, likasom skomakaren gör skor för att få bröd.»

»Du är alltid skarp, du näbba», sade Lovisa ännu undfallande, men med en viss harm i tonen.

»Det är aldrig ett ord förmycket», sade Mathilda. »Det är en stor skam att ha' sitt lifsuppehälle af att prata en hop för folk, som man icke sjelf tror på. Det är ju rent af att lefva på lögn. Jag håller med Therese deruti, att pastor Petri är mycket redligare än stora kyrkans prester, åtminstone våra.»

»Jag kan undra hvad pastor Petri ville Lotta», yttrade nu Lovisa, »och hvarföre Anna skulle vara med.»

»Jag skall fråga Anna se'n», sade Therese,
 »jag får nog veta't.»

»Det tror du bara», inföll näbban, »för det
 du var med i deras kapell i går.»

»Aldrig», svarade Lovisa, »aldrig voro vi
 klokare, än då vi kristnade dig till näbba, Chri-
 stin. Du är riktigt snäll. Du bär upp namnet
 med heder; du gör verkligen skäl för det.»

IV.

Uppe i Lottas rum gick det icke så muntert
 till. Rätt allvarsamma saker hade pastor Petri
 att tala om. Han hade tagit plats i gungstolen
 och de båda kusinerna i soffan. Han började:
 »I samtaladen i går om den, så kallade Fader
 Smink»!?

»Ja-a», svarade båda, helt förläget, väntande
 att få sin tanka om en straff-lexa uppfylld. Lotta
 fortsatte: jag bör väl bedja pastorn om förlåtelse
 för mina skarpa uttryck. Men, (jag förstår icke
 huru det är) jag *kan* icke hjälpa, att jag intet
 förtroende har till Fader Sminks andlighet. Jag
 gör icke afseende på släktskapet härvidlag (hans
 hustru är min faster). Jag vill ha' rent spel,
 om jag får säga så, men hos Smink kan jag ej
 tro att allt är rent. Om jag syndar dermed, så
 må Gud upplysa mig bättre.»

»Anna är af annan tanka, förstod jag i går»,
 sade Petri.

»Ja — *i går*», svarade Anna, var jag så,
 och har alltid varit det. Hela församlingen an-

ser honom för den mäst ödmjuke, håller honom som en fader i andlig mening, och jag har gjort så med.»

»*Har*», betonade pastorn, är det icke så nu? Är en förändring skedd sedan i går?»

»Det är icke så fritt det», medgaf Anna, något besväradt.

»Det var märkvärdigt!» utropade både pastorn och Lotta på en gång.

Petri återtog: »det är icke min vana att tala något förklenande och missrekommenderande om personer i deras frånvaro; men det gifves stundom tillfällen, då man, för det allmännas bästa skull, blir tvingad att öfverskrida den gyllne reglen: »om de döda och de frånvarande, säg intet annat än godt.» Ett sådant tillfälle är nu förhanden. — Innan jag vidare förklarar mig, skulle det vara af intresse, och kanske af nytta, att få veta *hvad*, som förändrat Annas tankar med afseende till fader Smink; ty mitt ärende hit gäller verkligen honom.»

Anna kände sig ungefär som i ett ångbad. Hon svettades under det hennes ej synnerligen snillrika hjerna arbetade med att utfundera, huruvida hon borde omtala, hvad hon hört af flickorna eller ej. Efter en stund tycktes hon hafva funnit en idé; ty hon lyfte hufvudet, tog blickarne från mattan, der de hittills oafbrutet hvilat, fästade sina klara, blå ögon på Petri och frågade: »besökte pastorn en gammal gumma, som dog i Fabrikör Lorentz gård för omkring sex veckor sedan?»

Pastorn, huru manligt fast han än var, blef synbart öfverraskad, men beherskade sig genast och svarade: »ja! det gjorde jag. Men», tillade han, »hvarföre frågar Anna efter det?»

Utan att svara på pastorns fråga, vände Anna sig till Lotta och sade: »Lovisa Löfströms moster bor i samma hus, vägg om vägg till det rum, der Sahlgrenskan dog. Och... det... är... blott... en... tunn... brädvägg... den... vägen», tillade Anna, med uppehåll emellan hvarje ord. »O, det är förskräckligt — om det är sant?» En ström af tårar brast lös för den känsliga, ömhjertade Anna. »Nu tror jag ingen människa mera.» Hon kastade sig med ansigtet ned i Lottas knä och gret hejdlöst, som ett barn. Och — hon var ett *barn* i ordets fulla mening, som ännu föga viste af lifvets bedrägligheter. Hon kände icke falskhetens grymma gift.

Lotta, som ej viste förhållandet, efter hon icke hört flickornas berättelser, hon förstod att det var något svårt, och, då hon betraktade Anna, som gret *hjärtligen* tårar öfver en annans synder, så greps äfven hon af samma känsla, såväl som af medlidande för sin älskliga kusin och stora tårar rullade stilla utföre hennes kinder. Pastorn steg upp och tittade ut genom fönstret. Han var en *man*, men — hvad den hvita fickduken uträttade i hans ögonvrår, var icke synnerligen svårt att gissa. Här voro således tre ädla själar församlade, som kunde fälla uppriktighetens tårar af medlidande öfver en människas förderf, falskhet och ondska. Tre mensklighetens »äkta per-

lor», så tunnsådda annars, hade här sammanstött på en fläck af livvets skådeplats. De voro olika till naturgåfvor och sätt, men de voro dock af »ett hjerta och en själ:» *kärleken*, människans rätta andedragt, bodde inom deras bröst.

Petri bemannade sig snart, och, fast med ännu bruten röst, sade han till Anna: »Stilla sig, kära Anna. Framför allt tvifla icke på hela menskligheten, i följd af att Anna upptäckt *en* vara falsk. Dock — sådana stunder hafva i alla tider inträffat för en hvar, som velat ärligt vandra fram sin tid, och oskyldigt trott på människors uppriktighet. En gamla testamentets sångare utropar, efter ett sådant ögonblick: »jag sade i min häpenhet: *alla* människor äro lögnaktiga!» Detta var i den stund, han upptäckte falskhet, der han trodde finnas ärlighet. Han blef häpen, och i häpenheten talade han alldeles, som Anna nu talat. Men — lemna nu dessa sorgliga föreställningar! — det är lyckligtvis icke »*alla* människor», som regeras af falskhet.» Och, med ett sorgbundet leende, tillade han: »här äro vi ju två, Lotta och jag; jag vågar hoppas att Anna tror att vi äro uppriktiga, eller huru?

Anna lyfte upp hufvudet och smålog. Sina ännu tårdränkta ögon fästade hon på Lotta, hvilken tog hennes hand i sin och sade: »ifall du har styrka dertill, och annars pastorn tillåter det, så berättas oss hvarföre du frågade om pastorn besökt Salgrenskan innan hon dog.»

Pastorn sade: »för min del önskar jag äfven höra detta; ty mitt ärende hit står säkerligen i

nära förbindelse dermed, efter hvad jag förstätt af Annas fråga.»

Anna berättade nu hela samtalet hon haft, eller afhört, på morgonen i verkstaden, hvilket läsaren känner förut. Hon talade både om historien med tiggaren och om den del, Smink sades ega, i den nyligen afidna gummans förtviflan före hennes död.

Lotta afhörde allt detta med stor förvåning och häpnad samt kunde icke tillbakahålla flere utrop af förundran. När Anna slutat, sade Lotta: »det var förfärligt! Jag hade dock aldrig trott att skrymteriet kunde gå så långt, fastän, såsom redan är erkänt, jag icke egt något förtroende för Smink.»

Petri satt alldeles lugn under hörandet af Annas berättelse, liksom om intet nytt eller ovanligt omtalats. »Historien om tiggaren», sade han, »har jag naturligtvis icke förr än nu hört annorlunda, än som Smink sjelf berättade den i går. Angående Salgrenskan deremot, så har jag haft fullkomlig reda på allt, tillfölje af gummans be-kännelse i sista timman af hennes lif. Det är ju min pligt att *tiga* med hvad jag sålunda, under form af bikt, får veta, hvarföre jag intet *kunnat* göra dervid. Nu deremot, då saken, så att säga, är uppenbarad genom väggen, och jag dessutom i dag fått höra ännu mera uselt handlingssätt af samma fader Smink, så har allt tillsammansmanlagdt bildat en orsak för mig att vidtaga någon åtgärd i saken, huru vidrigt och obehagligt det än är att nödgas ta i tu med sådant.»

Petri tystnade. De båda kusinerna sutto som i eld. Af hvad han sagt stannade hufvudsakligen för deras tankar de orden: »ännu mera uselt.» Var det, tänkte de, icke nog ännu? Häpnaden dref dem till tystnad.

»Bruken I något vistas i Sminks hem?» frågade slutligen pastorn.

»Jag», svarade Lotta, »har blott en gång varit der, sedan jag kom till staden, och då var faster ensam. Smink var borta.»

»Jag», sade Anna, »har varit der många gånger, men sällan då Smink varit tillstädes.»

»Kännen I Fru Smink något närmare? D. v. s. jag menar, om I kännen hennes sinnesbeskaffenhet. Är hon af ett häftigt och svårt lynne?»

»Nej, visst icke!» ropade båda på en gång, och Lotta tillade: »hon är sjelfva godheten; och ett har jag särskilt märkt: hon talar *aldrig* om sin man, hvarken ondt eller godt. Han har ju ofta varit föremål för våra små sällskaps beröm, men då tiger hon som en mur.»

»Men», sade Anna, eftertänkande: »jag kommer ihåg nu, att hon ofta suckat liksom i smyg, då de öfrige talat så godt om Smink. En gång såg jag tårar i hennes ögon vid ett sådant tillfälle. Jag satt bredvid henne och frågade då hvarföre hon var ledsen, men hon svarade: »jag!? är jag ledsen?» och smålog emot mig. Detta lade jag icke vidare på sinnet, men nu, då sådant här kommer på tal, så rinner detta också för mitt minne. — Se, hon är blott en naturfrom människa, inte omvänd till Gud. Morbror Smink har ofta bedt i

församlingen att Gud skulle omskapa hans hustrus hjerta», tillade Anna naivt.

Petri log melankoliskt och skakade på hufvudet: »jag undrar», sade han, »om icke hon är mera »omvänd» än hennes herr man är. Smink har då (sorgligt att säga och ännu sorgligare, att det är sannt) visst icke gifvit henne något godt intryck eller exempel af en sann kristendom.»

»Det är väl ändå icke möjligt att han är elak emot faster», sade Lotta allvarligt.

Utan att svara derpå, yttrade Petri: »af de der två ynglingarne, som bo der, och som voro med ute i går på det lilla »kafferepet», fäste jag mig synnerligen vid Rudolph. Det syntes mig vara ett godt hufvud på honom, och ett rätt fram uppriktigt väsende såg och kände jag honom ega. Sådant älskar jag, och bjöd honom att besöka mig någongång. Men icke väntade jag han skulle komma så snart, än mindre i ett sådant ärende, som han kom. Han var hos mig i dag redan kl. 8. Jag hade icke ens klädt mig helt, då han kom, och bad att få ett enskildt samtal med mig. Det är med anledning af detta samtal, som jag kommit hit, emedan jag är nödtvungen att göra mig så känd, som möjligt är, med förhållandena. Jag väntade att här få några upplysningar om Sminks husliga lif, men, då icke så är förhållandet, så bör jag icke heller något vidare säga, utan beder om ursäkt att jag besvärat, och bjuder farväl!» Han steg upp för att gå.

I samma ögonblick knackades på dörren. Lotta gick för att öppna, men, innan hon hann till

dörren, var den redan öppnad och Rudolf inne i rummet åtföljd af — faster Smink.

»Ursäkta mig», sade den unge mannen, »att jag kommer så här burdus samt arbetsklädd tillika, men nöden har ingen lag, och — här är nöd å färde. Pastorn vet saken förut och flicorna ha' nu kanske fått veta den af honom. Emellertid bör fru Smink få en fristad», och — med en bedjande blick på Lotta — tillade han: »låt henne blifva här så länge.»

»Hvad i all världen har då händt!?» utropade de båda kusinerna. Petri teg.

Nu först såg man närmare på »faster Smink». Hennes ögon voro svullna af gråt, och på den blottade halsen syntes märken efter ett verkligt »struptag». Stora, djupa ärr efter naglar, som inträngt på begge sidor samt dessutom ena örat sönderslitet.

»Hvem har gjort detta?» frågade Anna, och hennes tårar strömmade åter.

Fru Smink teg, men klara tårar rullade utför kinderna.

»Det har hennes förbannade, skenhelige herr man gjort», ropade Rudolf häftigt, stampande i golfvat. »Sådana äro de, skrymtarena!» tillade han. »Man kan bli ursinnig för mindre.»

Petri inföll: »låt oss lugna oss nu! Sitt ner fru Smink! (jag bjuder på vår värdinnas vägnar.) Vi behöfva att i stillhet rådgöra om, hvad mått och steg här kan vara att taga under sådana sorgliga förhållanden.»

Rudolf, som promenerade fram och åter på

golfvet, ur stånd att styra sin hetta, stannade nu midt för Petri och sade: »hvem i hela världen kan vara lugn vid sådant!? Om den eländige uslingen icke hade ett sådant anseende, samt gick och gällde för ett exemplar ibland läsarepacket, så . . . . . Ursäkta mig, herr pastor, och I också, snälla fröknar! Jag vet nog att I ären ärliga menniskor och många flera i den der församlingen, som jag också, kantänka, kommit in i. Men der är en stor hop slödder också, och fader Smink är verkligen »fader», den förnämste af sistnämnde sort.»

»Kära Rudolf!» afbröt Petri, »vi vinna ingenting genom hetta och öfverilning. Om Smink betett sig illa och orätt, så ha' vi derföre icke lof eller rättighet att göra så med. Derigenom skada vi oss sjelfve. Ännu en gång: sitten ned allesammans, så vilja vi försöka att komma till något visligt resultat om huru vi böra gå till väga». Och, vänd till fru Smink, frågade pastorn vidare: »hvad var anledningen till denna Sminks bedrift? Kan Fru Smink uppriktigt säga sig vara utan skuld?»

Under strida tårar svarade fru Smink: »det är första gången under vårt nittonåriga äktenskap, som någon fremmande person kommit att inblanda sig i eller få kännedom om vårt husliga lif. Det smärtar mig, men jag kunde inte hjälpa't, ty Smink var alldeles för häftig och oförsigtig denna gång, så att gossarne hörde det in i deras rum. O, om de bara inte hört det, så hade saken icke kommit ut för andra!»

»Se, den ädla själen!» ropade Rudolf, »den skurken — förlåt! men det är han, en riktig skurk — han fick visst slå ihjäl henne, och hon skulle tåga och låta sig dräpas, blott ingen annan människa fick aning om hurudant helvete hon har af sin usle man».

»Jag också kan ej annat än beundra ett sådant sinne, som det synes bo i fru Smink», sade pastorn rörd, »och dock är jag nu tvungen att vara nog prosaisk, att liksom hålla ett förhör med fru Smink. Ty frun vill väl dock icke anmäla hela saken inför polis och magistrat?»

»Ack nej!» ropade hon, »för ingen del i verlden vill jag det».

»Var då snäll och säg mig», fortsatte pastorn, »*hvad* var anledningen till detta Sminks beteende; ty någon orsak» . . .

»Den har jag sagt», ropade Rudolf, »och» . . .

»Stilla sig, min vän Rudolf», uppmanade Petri, »jag ville af fru Smink sjelf höra förhållandet. Icke af tvifvel på *hvad* Rudolf sagt mig, men af en annan orsak. Jag är derföre tacksam om frun vill öppna sitt hjerta här för oss. Vi äro säkert endast uppriktiga vänner tillstädes.»

Fru Smink nästan smålog midt i tårefloden, då hon svarade: »det är nära nog orimligheter, som pastorn begär. Smink började att brumma lite smått, för han tyckte att der gått förmycket socker åt i går till kaffet. (Si, vi skulle släppa till socker och bröd, och madam Högfeldt kaffe och grädde.) Ty Smink är mycket noga och sparsam» . . .

»Han är girig, som en varg, säg!» afbröt henne den hetsige Rudolf; »det få vi nog också kännas vid, som bo der; men frun allramäst. Jag skall då inte bli gammal hos den ulfven i fårpels.»

»Så, så Rudolf», förmanade Lotta, »lyd nu pastorn, som ett godt barn, och afbryt icke fester», och hon lyfte hotande fingret mot det unga lejonet, som brummade mellan tänderna: »en sådan erke-lymmel! Han borde bultas som en biffstek» . . .

»Fortsätt, kära fru Smink», sade Petri, »jag skall sätta mig hos Rudolf» (han flyttade sin stol intill den unge mannens) »och lägga min hand på hans mun, när han härnäst öppnar den för att afbryta», tillade han med ett leende.

Fru Smink återtog: »jag teg; ty jag viste att svar endast gjorde honom ondt. Han fortfor att småbrumma, än öfver sockret, än öfver pastor Petri, hvilken han kallade (förlåt mig!) en stolt och högmodig pojkvasker, som icke ännu rodt långt från land, men trodde sig visare än de gamle, sade han. Det gjorde mig ondt att höra, ty jag har andra tankar. Nåja det hör icke hit. Emellertid var jag fortfarande tyst; höll på att bädda sängen. Gossarne hade redan lagt sig, tror jag. Som jag slutat bäddningen, satte jag mig vid bordet, der Smink alltid har biblen ligande uppslagen, och tittade i boken. »Det är inte tid att läsa nu», sade Smink. »Lägg dig, så kan du vräka dig upp i morgon. Det är ingen latmansdag då inte». (Det gör mig ondt att

tala om det, men — då pastorn nödvändigt vill det, så ... må Gud förlåta mig, om jag gör orätt dermed!) Jag steg upp, teg och klädde af mig, för att lägga mig. Smink kom då ända intill mig, bet ihop tänderna, såg mig ondsiunt i ögonen och sade: »har du inte mål i mun?» Jag började gråta. (Det har jag svårt vid att låta bli, då det är någonting). Så mildt, som jag kunde, frågade jag: »käre Smink! hvarföre är du ond på mig? Hvad har jag gjort?» Kanske det var dumt frågadt, men jag viste verkligen icke hvad jag skulle säga. »Hvad du gjort?» ropade Smink, »du har gjort ingenting i alla dina dar, annat än slösat och gett bort det lilla, som jag kunnat få ihop. Derföre är jag fattiga karlen nu, då jag kunde varit bergad. Din latmaja, som inte förtjenar saltet i brödet du äter», m. m., jag minns icke allt. Nu är det så, att jag i sjutton år haft en klen kropp och sjuklighet att dra's med; ty andra året vi voro gifta, så ... ja, då råkade jag få ett slag af en stör midt öfver bröstet. Se'n har jag aldrig haft någon riktig helsa»....

»Det var väl samme djefv» ..., började Rudolf, men pastorn höll sitt löfte, lade handen på hans mun och sade: »nåh, Rudolf!» Han småskrattade och teg.

Fru Smink fortsatte: »derföre har jag inte kunnat orka med något groft och tungt arbete. Men», tillade hon gråtande, »Gud vet att jag alltid velat göra, hvad jag kunnat, och inte har jag annat än dragit till huset och icke ifrån,

fastän jag gett en fattig en bit då och då. — Emellertid teg jag nu igen. Men Smink ville visst att jag skulle tala. Han stötte mig i sidan, så att jag föll öfver sängkanten. (Jag är öm här ännu», sade hon, och lade handen öfver venstra sidan.) »Då kunde jag icke hjälpa, att, just som jag föll och stötte mig, sade jag »aj!» temligen högt innan jag hann sansa mig. Men då kastade han sig öfver mig, tog tag i strupen och sade med låg ilsken röst: »ska' du skrika din eländiga latmaja, för att pojkarne ska' höra't». Jag försökte vrida mig undan, men då tog han med den andra handen i örat här, som I sen, och höll hufvudet qvar vid sängdynan. Rudolf kom då in. Hade väl legat vaken och hört det».

»Ja!» ropade Rudolf och sprang upp: »får jag tala nu?» tillade han frågande.

»Ja!» svarade Petri lakoniskt.

Rudolf berättade: »Jag tog den erke-skrymtaren i nacken och kastade honom, som en vante, bort mot andra väggen. Snålvargen var lätt som en fjäder. Han näns icke äta en gång, så att han kan få någon tyngd. — Men — hvad ska' vi nu göra, herr pastor?»

»Vi skola ha en komité inom församlingen och kalla Smink före», sade han.

»Komité!» ropade Rudolf, »hvad duger det till? Prygel skall han ha', så han känner det ett halft år minst.»

»Vi skola handla som *kristna* anstår», sade pastorn. »Det är ej att pryglas någon», tillade han leende.

»Kristna!» upprepade Rudolf. »Dender förtjenar just ett kristligt bemötande, den lufvern! Fast, jo! det går an. Vi skola likna Kristus; nemligen då han med gisseln dammade af krämarena i Jerusalems tempel. Det vill jag vara med om», ropade den eldige mannen. Han steg upp och, gnuggande händerna, tillade han: »det blir präktigt!»

Oaktadt det sorgliga i förhanden varande omständigheter, måste dock alla hjertligen skratta åt Rudolfs infall.

Petri steg upp för att gå, i det han sade: »Jag hoppas att fru Smink får tillsvidare vara hos vår vän Lotta?»

»Det är alldeles klart», svarade denna: »faster får inte gå härifrån sålänge».

Pastorn gick, åtföljd af Rudolf. Utkomne på gatan sade Petri: »lugna sig nu, kära Rudolf! Skada sig icke sjelf för den uslingens skull.»

Rudolf nickade farväl och teg. De åtskiljdes med en handtryckning.

V.

Vid Storgatan låg vid denna tid en källare, kallad »Dufvan». Samma dags afton sutto, bland andra gäster derstädes, tvenne af stadens äldre borgare, smuttande på ett par »tutingar».

»Såå, min kära bror», sade den ene af dem, »du var således och hörde den nye separatist-

pastorn i går afton. Nå, hvad tyckte du om sirapen? Den var väl sötsliskig, förstås?»

»Nej du, bror lilla!» svarade den andre. »Visst gick jag dit endast för att göra gumman min till viljes en gång. (Det är så sällan hon får sin vilja fram i det fallet.) Men det skall jag säga dig, att maken till karl till att kunna, det har jag aldrig hört, så gammal jag är.»

»Det var väl märkvärdigt; säger du det? Jag tycker han ser så stel och dryg ut, dender långa slyngeln. Ty han är då inte annat än bara pojken.»

»Sådana pojkar kan man ha. Det var annat än gamla gubbtansen, (Gud välsigne hans graf!) som stod der förut och pratade i vädret.»

»Jamen det var i alla fall en ödmjuk och snäll gubbe, alldeles lik den hedersmannen Smink derborta i vestkanten af staden.»

»Timmermannen menar du!? Vet du, jag kan inte med den karlen. Jag håller honom för en inpiskad skälm, en äkta scharlatan, oss emellan sagdt.»

»*Han!*? Nej då, det har du allt fel i. Det är en karl, som arbetar och gör rätt för sig. Han är icke skyldig en själ ett öre. Likväl är han vänlig och ödmjuk mot alla, som om han vore skyldig Gud och hela världen.»

»Men», sade den andre, »jag tror aldrig på sådanader krypare. Der bor nästan alltid en räf derinne. Få se huru det går. Dender processen han vann... ja-ja, jag har hört glunkas åtskilligt jag. Det var nog icke så helt med *rätten* der-

vidlag. Det var en gammal gumma, som nyligen dog, och . . . ja! det var allt si och så, men — icke för att jag vill säga något . . . vet ingenting.» Och han tog en lång klunk ur sitt glas.

»Bara sqvaller och förtal», svarade bordskamraten. »Smink är en riktigt allvarlig man; välkänd af alla. Men se» . . .

Källardörren öppnades med fart af en ung man, som med brådskande steg gick fram till disken sägande: »bränvin, öl och en smörgåsbit dit bort i hörnet vid bordet, som står tomt.»

»Genast! Huru många glas?» frågade skänkjungfrun.

»Två!» svarade han, »jag väntar en kamrat — ifall han kommer — annars dricker jag ensam. Men fort! Jag har brådt», tillade han, nästan andfädd. Han gick bort till anvisade bordet och, satte sig, med hufvudet lutadt mot ena handen.

Han serverades ögonblickligen, och lemnade en femma till betalning.

»Huru mycket bränvin skall jag ta' betaldt för?» frågade jungfrun.

»Alltihop! Hela karaffen», svarade han, djerft och hastigt, samt hade redan stjelpt i sig två glas, innan hon hann vända honom ryggen. — Ett frågande, undersamt småleende drog öfver fickans läppar, då hon gick att vexla sedeln.

»Det var mig en baddare till ungspoling» sade den ene af gubbarne vid tutings-bordet. »Känner du honom?» frågade han sin granne. »Se nu ta'r han tredje supen, och sköljer ner

den med beer. Blir inte han »kapten», så har han väl köpt sin hjerna i jernboden».

»Ja, det var en best att tvärsupa», svarade kamraten. »Nej, jag känner honom inte. Det är då ingen vanlig kund.»

»Se, nu sätter han in fjerde glaset, öl till, och så ändtligen en tugga af smörgåsbiten. Jo-jo, din unga gök! Nog kan du behöfva lite sta'-mat till så mycke' supa-mat. — Hör på, mamsäll! hvem är dender unga herrn?»

»Jag vet icke», svarade hon, »jag har aldrig sett honom här förr.» Hon gick för att lemna honom tillbaka å den emottagna femman.

»Tack!» sade han, »var så god!» Han skjöt en 25-öring till uppasserskan.

»Han är en godhjertad tok», kommo gubbarne vid bordet öfverens om.

Dörren öppnades åter och tvenne poliskonstaplar inkommo i källarsalen. Den ena af dem bar guldrand kring kragen; var således öfverkonstapel. Han såg sig omkring på alla gästerna. Den unge mannen steg upp, gick fram till rättvisans handtlangare och sade: »Herrarne söka troligtvis mig!» — Det blef en grafik tystnad i hela salen.

»Är ni Rudolf P.?» frågade öfverkonstapeln.

»Ja!»

»Som bor hos timmermannen Smink?» fortsatte konstapeln att fråga.

»Ja! Det vill säga, jag *har* bott der. Men nu är det väl slut med den bostaden, kan jag förstå», tillade han med ett sorgset leende.

Öfverkonstapeln såg förvånad på honom, och sade: »är det Ni, som slagit ihjäl Smink i afton?»

»Om han är död, vet jag inte, men slagit honom midt i hans räfskalle med en stol, det har jag gjort.»

Vänd till den biträdande konstapeln, sade öfverkonstapeln: »det gick oförmodadt lätt att få reda på gerningsmannen.» Till Rudolf sade han: »ni måste följa oss!»

»Naturligtvis!» svarade Rudolf. »Jag hade tänkt komma själfmant nu genast, om jag icke blifvit förekommen.»

»Huru kan Ni göra sådana gerningar, Ni, som ser så hygglig ut?» sade öfverkonstapeln.

»Det skall jag svara på inför domstolen», sade Rudolf. »Gör Er pligt, min herre!»

Konstaplarna aflägsnade sig med Rudolf. I källarsalen blef en allmän uppståndelse. En utmärkt hygglig, ung man hade nyss serverats der, och några timmar förut begått — ett mord! Skänkjungfrun gret: »det var stor synd om den hyggliga karlen», sade hon.

Gubbarne vid tutings-bordet sågo tårögda ut. Den ene sade: »det var mig en äkta pojke! såg du så tappert och ärligt han steg fram till konstapeln?»

»Ja, och så han talade sedan, och stod utan att blinka på hvitögat en gång. Det var ej underligt att han storsöp; han viste hvad som förestod», ifyllde den andre.

»Jaså! han har forslat Sminken öfver gränsen. Ja-ja, jag är säker att pojken, som bott i

huset, han hade nog sina randiga skäl till knäppen. Jag har *mina* tankar om Sminks fromhet, som jag sade dig förut. Synd att gossen förderfvat sig sjelf! Det skall emellertid bli intressant att höra när målet kommer före i rådstu'n. Jag tänker att der blir allt uppdagadt åtskilligt.»

Vid hvarje bord sysselsatte man sig sålunda med den timade händelsen, under det man drack. Endast *en*, en yngling satt tyst, utan sällskap eller samtal med någon. Efter en stund steg han upp och sade med ljudelig röst: »mine herrar! Lyssnen på mig ett ögonblick!» En allmän tystnad intogs. »I kännen mig alla», sade han. »Jag är, som I veten, bokhållare hos Forsslund & C:o. Troligen känna de fleste af Eder äfven min far. Han egde ett hus med trädgårdstappa strax utom södra tullen, men har nu i fyra år varit en tiggare. Smink har gjort honom dertill. Min far och han voro släktingar i tredje led (s. k. sysslingar). Genom falska papper och (— jag kan bevisa, hvad som säges —) genom falska vittnens tillhjälp processade Smink ifrån min fars hans egendom. Nog derom! det är, som jag säger. Men hvad jag ville tillägga är detta: ung i facket, som jag är, och litet affönad har jag icke kunnat något väsentligt hjälpa min far. Jag har sett hans nöd. Det har grämt mig, och jag har i mitt inre bannat Smink, ehuru jag icke *vetat* att han med falskhet tillnarrat sig min fars stuga, förrän nu för några dagar sedan. Men, sedan detta blef klart för mig, har jag rufvat på hämd, och min föresats har varit att genomprygla

den falska, skrymtaktiga skälmen. Det kanhända att jag blifvit så olycklig att göra, hvad denne Rudolf P. nu gjort: jag kunde ha blifvit Sminks baneman. Derföre» (och ynglingen brast i tårar) »på samma gång som jag tackar Gud, att jag är skonad från mördarens lott, anser jag Smink hafva blifvit träffad af Guds dom. Jag kan endast icke nog beklaga den arme unge Rudolf, som i hettan gjort sig sjelf till ett offer, för att tukta den gamle, gemena skurken. Men står Gud mig bi, så vill jag uppträda med i rättegången och på hans döda mull bevisa hurdan karl han var. Jag har hört att pastor Petri, (som lär vara en präktik karl, så ung han än är) han skall ha emotagit bikt af den gamla Salgrenskan, som var det ena vittnet. Petri skall få vittna. Dessutom hoppas jag att andra förmildrande omständigheter äfven skola uppenbara sig, så att straffet för den stackars Rudolf icke skall bli så svårt. Gud gifve det!»

»Ja, Gud gifve det!» instämde flere röster i salen. Alla vöro djupt gripna af den unge mannens ord. Han sade godnatt och aflägsnade sig. Vi lemna också »Dufvan», för att kasta en blick några timmar tillbaka.

VI.

Då Rudolf lemnat Petri utanföre Lottas bostad, gick den förstnämnde för att gå till sitt arbete. Men kom så ihåg att han hade på Lör-

dagen tagit hem sitt verkstads-förkläde, hvarföre han gick att hemta detsamma. Då han gick förbi fönstret till Sminks rum, såg han honom stå vid sin pulpet räknande pengar. Smink hörde och såg naturligtvis Rudolf komma, och då denne inträdde hade Smink hunnit stänga pulpetklaffen och låg nu på knä — i bön!? Rudolf tänkte: »ack, din eländige hycklare, du tror icke att jag såg dig nyss!? Han gick emellertid in i sitt rum. Satte sig för ett ögonblick, då snart Smink tittade i dörren och sade! »vet du hvar mamma är?»

»Hon är hos Fröken Sivers», svarade Rudolf.

»Det är väl du, som lockat henne dit», sade Smink med tydlig förargelse.

»Ja!» svarade Rudolf, entonigt och med köld.

»Det var icke klokt af dig att ta henne ut i staden i ett sådant tillstånd, som hon nu var. Folk skall få anledning att misstyda saken», sade Smink.

»Att hon hållit på blifva strypt af sin man, det är tydligt nog. Märken synas derefter, så att deraf kan just gerna ingen misstyding ske», svarade Rudolf, med stigande harm.

»Har jag strypt henne, säger du?» frågade Smink med sin söta röst; »kan du bevisa det? Det skall komma att kosta dig dyrt, om du går och utsprider sådant. Kom du ihåg att jag tvingar dig att bevisa, hvad du säger.»

Det är svårt att beskrifva med hvilken afsky och hvilket förakt Rudolf betraktade den usla skrymtaren, ur stånd att finna ord för att uttrycka sin kokande harm. Smink misstog sig på Rudolfs

tystnad. Han trodde sig hafva skrämt honom med sin hotelse, hvarföre han blef än modigare och tillade: »jag skall lära dig att icke prata bredvid mun.» Han gick emot Rudolf, med ilsken blick och gnisslande tänder, som om han ämnat slå till honom. I ett ögonblick öfvermannades Rudolf af vrede, och, i det han ropade med namnlöst förakt: »Ni!» fattade han en bredvid stående tung trästol, lyftade den med båda händer i höjden och gaf, den mot honom kommande, Smink ett enda slag midt öfver hjessan, med påföljd att stolen slapp upp i alla fogningar. Smink tumlade i golvet för det väldiga slaget. Bloden forsade ut ur näsa, mun, ögon och öron; hufvudskälen sprack. Från Sminks bröst frampressades en enda suck, han gjorde en ryckning med högra benet, tungan föll ut ur mun, men kröp sakta in igen, och — Smink var död!!

Rudolf darrade i hvarje fiber. Med fasa stirrade han på det ohyggliga liket, men kände hvarken ånger öfver sin gerning eller fruktan. För sig sjelf sade han: »är den eländiga uslingen nu verkligen död, så har jag uträttat det, att en skrymtare mindre finnes till. Gud hjelpe mig för resten!» Han saknade icke mod att genast gå, för att sjelf anmäla saken; men *lust* dertill hade han ingen. Efter en liten stunds besinning höljde han en matta öfver liket. Derefter tvättade han sig och klädde på sig sin helgdagsdrägt. Gick derpå ut, utan att låsa dörren, och satte sig i en liten skogsbacke omkring 3 à 400 alnar från stugan; satte sig så, att han hade utsigt till

dörren af huset. Det dröjde flera timmar och började blifva skymning innan någon menniska hittade på att nalkas huset, ehuru många passerade förbi. Men just i skymningen kom en grannhustru och gick in, som dock genast, springande, aflägsnade sig åter. Nu gick Rudolf från sin post, sökte sin vän, August, hvilken han bjöd med sig till källaren »Dufvan», i afsigt att få tala om hela saken för honom, innan han öfverlemnade sig i rättvisans händer. August trodde icke att Rudolf menade allvar, emedan de ju aldrig brukade besöka källare. Han kom derföre icke och viste sålunda intet om olyckan, förrän den, som en löpeld, spred sig i staden. Det öfriga vet läsaren.

VII.

Kl. 9 följande morgon stod åter pastor Petri i Lotta Sivers rum. Hennes faster, Fru Smink, och hennes kusin, Anna, voro äfven der. Alla badade i tårar. Petri gick fram och åter på golfvet, och kunde icke hindra sina tårar att flyta. Han stannade och sade: »jag kan icke blygas öfver mina tårar, lika litet som öfver min sömlösa natt, den första jag upplefvat. Ack, den arme Rudolf! Och», tillade han, »hvad menskligheten är underbar! Der sitter nu en som fånge, som mördare; en, hvilken eger det mäst ädla hjerta och rena principer; och der ligger liket af den, för hvilken han fallit offer — liket af en, den

uslaste skrymtare, som jag någonsin lärt känna! En man, som, iföljd af en hal och slät yta, och en låtsad, påtagen ödmjukhet, i årtal, ja! i tiotal af år, bedragit en hel församling, för att icke säga hela denna stad, och egt ett oförtjent anseende; kallats en »fader» i andlig mening. Nu är hans rätta halt avslöjad för oss, och skall blifva det för en hel verld, men — hvad hjälper allt detta den arme, gode, fast hetsige Rudolf. Han är dock en mördare! Verlden, borgerliga lagen vet ingen eftergift af. Men *Gud*, som ser till hjertat, jag är viss, (och detta uppehåller betydligt mitt mod) jag är viss, att *Han* dömer annorlunda.»

»Men», frågade Anna, »tror icke pastorn, att domen kommer att mildras för Rudolf, då allt blir klart?»

»Jo, jag vill hoppas det. Jag vill göra hvad jag kan. Genom bokhållaren hos Forsslund & C:o är jag redan kallad inför rätten. Han är son af den mannen, som Smink processade med. Salgrenskans bikt måste jag nu omtala och ändå en sak till» . . .

»Ack», utropade Anna, »vi vilja bedja Gud hjälpa Rudolf. Han skall nog höra den bönen.»

Pastorn tog farväl, i det han sade: »jag skall hem först efter några papper och sedan upp i rådstun kl. 10.»

»Hör du Lotta», sade Anna, »vi gå upp också. Der komma nog många dit i dag, fruntimmer äfven?»

»Det kunnen I gerna göra», tillstyrkte pa-

storn. »Det skall göra Rudolf godt, att få se eder der.»

Han gick. Inom en timma derefter voro de alla tre i domsalen, dit en stor skara hade samlat sig.

Det blef egentligen två särskilda mål: det ena och första angående mordet å Smink; det andra bokhållarens anspråk på sin fars förlorade stuga.

Rudolf stod som en man, erkännande allt. Vittnen funnos ju inga. Genom sitt öppna och hjeltemodiga sätt tillvann han sig alla åhörarnes och t. o. m. domarens aktning. Och då, genom den andra rättegången (angående stugan) Sminks eländigheter blefvo helt afslöjade, så vann Rudolf folkets sympatier storligen, och man såg honom mera som en rättvist hämnande engel än som en mördare. Petri och Sminks hustrus vittnesmål afgjorde saken. Den nuvarande tiggaren återfick sin koja och sin täppa samt skadeersättning ur Sminks qvarlåtenskap.

På grund af alla de förmildrande omständigheter, som förekommo, dömdes Rudolf endast till tre års straffarbete. Denna dom förklarade han sig nöjd med, och den stadfästades af högre rätt. Dagen efter domens stadfästande skulle Rudolf föras till arbetsfästningen i M. Pastorn, Enkefru Smink samt Lotta och Anna besökte honom under sista timman af hans vistelse i Ö—g. — »Jag hoppas», sade pastor Petri, »att, derest vi få lefva, se dig igen, min käre Rudolf, en bättre man än du hittills varit. Jag menar i det afseendet, att du lärt dig, med Guds hjälp, att tygla

ditt häftiga sinne så, att du kan »lida bedröfvelse och fördraga orätt», utan att sjelf vilja taga hämnden i din hand. Men i stället vänta med tålmod, tills Gud straffar, Han, som sagt: »min är hämnden, jag skall vedergälla't.» Må Gud hjälpa dig att intet skadligt intryck taga af sällskapet med de råa brottslingar, som du nu kommer att vistas ibland. Lofva mig här, inför den allseende Guden och i dessa dina hjertliga vänners närvaro, att du återkommer till oss med samma, om ej ännu renare principer i ditt inre.»

Petri räckte honom nu handen, den Rudolf med värme fattade: »tack, pastor Petri!» sade han, »för all Eder godhet och kärleksbevisning mot mig. Med den gode Gudens hjälp lofvar jag att minnas Edra afskedsförmaningar. Jag vill komma igen en bättre människa än jag far. — Farväl Fru Smink! genom min vildhet har Ni blifvit enka. O, förlåt mig hvad jag gjort!» Hans tårar strömmade.

Fru Smink gret konvulsiviskt, och kunde intet säga. Hon fattade Rudolfs hand, tryckte den ömt och framstammade ett hastigt: »Gud vare med dig!»

»Farväl Lotta», fortsatte Rudolf. »Någon gång, då jag kommer för Lottas tankar, så sucka till Gud för mig.»

Till Anna sade han: »glöm ej alltid den stackars fången! Tack för de dagar vi haft tillsammans. Framtiden står i Guds hand!»

De båda flickorna kunde icke tala för tårars skull. Anna isynnerhet, med sitt känsliga sinne,

var alldeles utom sig, och viste väl knappast hvad hon sade, då de orden: »jag glömmer aldrig dig, Rudolf!» gingo öfver hennes läppar.

»Tack!» sade han och gick in. De lemnade fängelset. En half timma derefter satt Rudolf på fångkärnan, rullande bort från Ö—g till sin treåriga bestämelseort.

VIII.

Söndagen näst efter den dag, på hvilken Smink blifvit mördad, var det lilla separatistkapellet i Ö—g ända till trängsel fylldt af folk. Den mördades lik skulle föras till sitt sista hvilorum. Pastor Petri hade utlyst, att han ämnade hålla likpredikan i kapellet, förinnan begrafningen skulle försiggå. Man hade plaserat kistan framför talarestolen, och emellan båda stälde sig Petri under sitt tal. Sedan en Psalmvers afsjungits, yttrade han bland annat följande: »vi se framför oss stoftet af en man, som nyligen och i många år gått ut och in bland Eder inom dessa väggar. Han egde Edert oinskränkta förtroende, ansågs och benämndes som en »fader i Kristo.» I kännen nu alla hurudan denna man i verkligheten var. Hans dåliga handlingar hvarken jag vill, bör eller behöfver här upprepa. Det är dock min pligt, såväl som min princip, att, då jag något säger, säga sanning. Och, från detta sällsamt märkvärdiga tillfälle, vill jag taga mig anledning, att ställa några ord till Eder. Synner-

ligen till dem, som verkligen låtit sig bedraga af den ytliga s. k. »ödmjukhet», hvarmed den nu affidne omgaf sig. Kristus säger: »*jag är mild och ödmjuk af hjertat.*» Jag förmodar att ingen här närvarande betviflar att icke det var sanning, han sade. De sista orden: »*af hjertat*», äro för stunden särdeles af vigt att gifva akt uppå. Vi se föga, om ens något, af ytlig s. k. ödmjukhet hos Kristus, (nemligen i den mening, som ödmjukhet vanligen uppfattas). Han var djerf, frimodig, skarp och sträng, sägande ut sanningen midt i deras ansigte, till hvilka han talade. Men äfven då var han »mild och ödmjuk *af hjertat.*» När han med gisseln rensade templet, äfven då var han »mild och ödmjuk *af hjertat.*» Låt oss då fatta hvad ödmjukhet är. (Tillåten mig att tala fritt öfver stoftet här, till nytta för oss, som lefva!) Den hädangångne hade de egenskaper, som vanligen gå under namn af ödmjukhet. Men det är för oss alla uppenbaradt, att skurken dolde sig inom detta omhölje. (Märken väl! Jag talar intet af detta för att tala ondt om den döde. Jag talar *sanning*, för att gagna de efterlevande). Vi kunna här af lära mycket. Mätte härefter ingen ibland Eder låta sig bedraga af en hal och inställsam yta. Den *sanna* ödmjukheten är, att visa sig sådan man är, naturlig och rätt fram. Den, som visar sig sådan han är, den är påtagligen *rätt* ödmjuk. Ty han bemödar sig icke att synas bättre inför andra, än han vet med sig. Han *tänker* icke på att synas; han helt enkelt är *det* han är och *den* han är. Han åstundar på intet

sätt, att inbilla sina medmenniskor, att han eger en fromhet, som han icke eger. Något sådant sysselsätter icke hans sinne. Utan, fri från alla tankar till att ställa sig in i någons gunst, handlar han som han ser och känner vara rätt och sannt, och har i sitt eget medvetande sin berömmelse, icke i andras loford. — För den falska, påtagna eller iklädda ödmjukheten finnes alltid simpla skäl. Och hela denna s. k. ödmjukhet går alltid ut på att gagna sig sjelf. Den bedrager andra menniskor, för att af dem vinna fördelar för egen räkning. Sålunda gör denna falska ödmjukhet ett dubbelt skurkstreck: den narrar sig till ett falskt anseende och beröm, der efter skinnar den dem, som berömma. Hos vår affidne vän var det girighet, som stod fram såsom orsak. Han var girig i ordets fulla mening. Några bevis derpå äro kända för Eder alla. Andra kunde jag framdraga om det vore på sin plats. Tillfölje af att han länge varit församlingens skattmästare, så har jag fått bevis derpå. Judas-sinnet var hans.

Jag vill blott nu tillägga: läggen för alltid bort alla falska sken! Blifven ärliga alla! Lysen med det ljus I egen, ej med mera. Pryden Eder icke med lånta fjedrar! Låt verlden säga hvad den vill! Låt den kalla eder, som den kallat mig: stolt och högmodig! Detta allt gör ingenting om blott hvar och en har medvetande om uppriktighet i sitt inre; ödmjukhet af hjertat inför Gud, då är allt väl. Jag önskar att denna lilla församling må gå fram i tro och hopp och

kärlek, men raka vägen. Växa af den förökelse, som Gud gifver; icke af någon sjelftagen andlighet!

Innan jag slutar kan jag icke underlåta, att säga ett ord om honom, den olycklige ynglingen, med det ädla hjertat, men det hetsiga lynnet, som icke kunde låta bli att taga hämnden i sin egen hand. Rudolf P. har jag nyss lärt känna. (Petri brast i tårar, och ingen syntes i hela kapellet i hvars ögon ej en tår glänste, och många greto ohejdadt). Han är en mördare. Han har handlat illa, grymt illa! men Gud, som ser alla ting i sitt rätta ljus, jag är viss att Han dömer en mildare dom. Glömmen ej att bedja för den unga mannen! Må vi se honom åter *bättre*, än han lemnade oss. Han har lofvat mig det och Gud skall hjälpa honom att hålla sitt löfte. Amen!

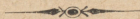

IX.

Något öfver tre år efter dessa händelser var åter separatist-kapellet i Ö—g öfverfyldt af folk. Men en annan pregel låg öfver det hela: glädjens, icke sorgens. Tre par vigdes denna dag inom dess väggar, och — hvilka voro de? Pastor Petri och Lotta Sivers; August S. (Rudolfs gamle vän) och Therese, som vi känna från Lotta Sivers syskola; samt Rudolf P. och vår älskliga Anna T. — En äldre statskyrkans prestman förrättade vigseln. Äfven då fälldes tårar i kapellet, men icke sorgens utan kärlekens och deltagandets.

Fru Smink, barnlös, som hon var, hade alltsedan hennes mans död varit hushållerska åt Petri. Hon gladdes nu icke minst att den goda pastorn fick den rara Lotta och den rara Lotta fick den goda pastorn. Rudolf hade hållit sitt löfte, hade kommit åter som en stadgad man. Han hade nu tagit Anna på orden, de hon i afskedets stund uttalade: »dig glömmer jag aldrig, Rudolf», hvartill han då svarat ett entonigt, men hjertligt:

»tack!»

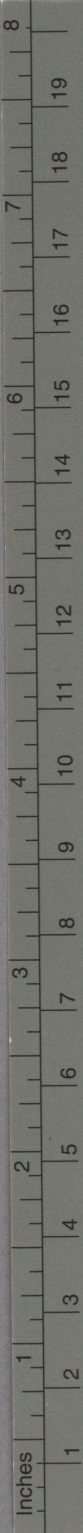

GEFLE 1880.

BOKTRYCKERI-BOLAGET GESTRIKLAND.

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue   Cyan   Green   Yellow   Red   Magenta   White   3/Color   Black

